

Dokument s plenarne sjednice

A8-0090/2019

26.2.2019

IZVJEŠĆE

o provedbi Uredbe (EU) br. 978/2012 o OSP-u
(2018/2107(INI))

Odbor za međunarodnu trgovinu

Izvjestitelj: Christofer Fjellner

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	6
MIŠLJENJE ODBORA ZA VANJSKE POSLOVE	15
MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ	21
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	26
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU.....	27

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Izvjestitelj je 19. veljače 2018. dobio zadatak da izradi izvješće o provedbi Uredbe Vijeća (EU) br. 978/2012 o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008.

I. Izvori informacija

Od svojeg imenovanja izvjestitelj je prikupio informacije te se, među ostalim, oslonio na sljedeće izvore:

- Uredbu (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012.;
- Uredbu (EU) br. 607/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 552/97 o privremenom opozivu pristupa Mjanmara/Burme općim carinskim povlasticama i Rezoluciju Europskog parlamenta o vraćanju pristupa Mjanmara/Burme općim carinskim povlasticama (2012/2929(RSP));
- srednjoročnu procjenu Uredbe o OSP-u (Uredba (EU) br. 978/2012) koja je na snazi i izvješće Europske komisije s priloženim Radnim dokumentom službi Komisije od 4. listopada 2018.;
- izvješća Komisije o Općem sustavu povlastica koja obuhvaćaju razdoblje od 2014. do 2015. i od 2016. do 2017. te kojima se procjenjuju učinci OSP-a s fokusom na uspješnost zemalja korisnica OSP-a+;
- javno saslušanje o temi „Trgovinske povlastice za održivi razvoj: ispitivanje novog mehanizma OSP-a+ nakon dvije godine“ organizirano u Odboru za međunarodnu trgovinu (INTA) 16. veljače 2016.;
- Erazmjenu gledišta o provedbi OSP-a na sjednici odbora INTA 19. veljače 2018. te razmjenu gledišta o odobrenju korištenja OSP+ Šri Lanki 21. ožujka 2017.;
- studiju Resornog odjela Glavne uprave Europskog parlamenta za vanjsku politiku iz lipnja 2017. o pravima radnika u zonama proizvodnje za izvoz s fokusom na zemlje korisnice OSP-a+;
- studiju o „Uredbi o općem sustavu povlastica (br. 978/2012): procjena provedbe na razini Europe“ koju je pripremila Služba Europskog parlamenta za istraživanja (EPRS).

II. Glavni rezultati

Na temelju navedenih komparativnih izvora informacija jasno je sljedeće:

- zemlje koje ispunjavaju uvjete za povlastice OSP-a za razdoblje od 2011. do 2016., tri godine prije i nakon što je nova uredba stupila na snagu, znatno su povećale svoj izvoz u EU; to se osobito odnosi na zemlje u okviru sustava „Sve osim oružja“ (EBA) s obzirom na to da je njihova ukupna uvozna vrijednost porasla za 62,1 %, dok je

uvozna vrijednost zemalja koje ispunjavaju uvjete za korištenje povlastica OSP-a+ porasla za 53,8 %; uvoz iz država na koje se primjenjuje standardni OSP i dalje je stabilan te je pao za samo 0,3 %;

- uvoz na temelju OSP-a kao udio svih uvoza u EU smanjio se sa 6,1 % 2013., zadnje godine prije stupanja na snagu nove uredbe, na 4,9 % 2016., što se uvelike može objasniti manjim brojem zemalja korisnica; uvođenjem strožih kriterija koje je potrebno zadovoljiti za dobivanje povlastica OSP-a u novoj uredbi smanjen je broj zemalja korisnica OSP-a na 92, a više je zemalja, poput Kine, izašlo iz sustava nakon što se uredba počela primjenjivati;
- i zemlje korisnice sustava EBA i OSP-a+ znatno su povećale svoje stope iskorištenosti povlastica od 2014., za više od 10 postotnih bodova u prosjeku, međutim, 10 od 49 zemalja korisnica EBA-e zabilježilo je smanjenje svojih stopa iskorištenosti povlastica za više od 10 postotnih bodova, a zemlje korisnice standardnog OSP-a zabilježile su smanjenje stope iskorištenosti povlastica za 3 postotna boda u prosjeku u razdoblju od 2011. do 2016.;
- učinak OSP-a na diversifikaciju izvoza čini se nejasnim jer podaci pokazuju da je stopa za zemlje korisnice EBA-e porasla od početno niske razine, dok se znatno smanjila za sve razine sektora u zemljama korisnicama standardnog OSP-a, a zemlje korisnice heterogenog OSP-a+ znatno se razlikuju u svojoj uspješnosti u diversifikaciji izvoza;
- tekstilna industrija glavni je sektor uvoza na temelju OSP-a s uvozom tekstila koji čini 50 % ukupnog uvoza na temelju OSP-a u 2016., što udvostručuje njegov udio uvoza na temelju OSP-a u usporedbi sa situacijom prije reforme;
- diversifikacija je otežana činjenicom da se Uredbom o OSP-u ne dozvoljava kumulacija ili pak korištenje unosa koji ne potječu iz zemalja koje su izašle iz sustava OSP i onih koje su ostale u sustavu, a praktičan je primjer za to industrija bicikala u Kambodži;
- uočen je ograničen negativni utjecaj na one zemlje koje su prestale ispunjavati uvjete za povlastice OSP-a nakon reforme 2012., dok se čini da zemlje koje su izašle iz sustava OSP nemaju dugoročne posljedice, osim u nekim sektorima, poput proizvođača duhana na Kubi;
- OSP je jasno poticao zemlje u razvoju da ratificiraju međunarodne konvencije da bi se mogle pripremiti na povećani pristup tržištu EU-a OSP-om+; iako ratifikacija ne znači nužno sama po sebi da se prava sadržana u konvencijama poštuju, njome se nude poticaji i okvir za napredak;
- pojačani nadzor zemalja korisnica OSP-a+, s fokusom na učinkovitu provedbu 27 međunarodnih konvencija koje se odnose na ljudska prava i prava radnika, zaštitu okoliša i dobro upravljanje (što je ključni zahtjev Europskog parlamenta tijekom reforme), potaknuo je konkretan dijalog te omogućio suradnju EU-a sa zemljama korisnicama u svim područjima u kojima provedba nije zadovoljavajuća;
- teško je odrediti učinke koje sustav OSP ima na okoliš zbog nedostatka dostupnih podataka o okolišnim pokazateljima, kao i zbog toga što je potrebno mnogo vremena

da bi im se moglo pristupiti, no dokazi upućuju na to da je OSP+ potaknuo zemlje korisnice da se pridržavaju zaštite okoliša, no i to da je povećao izvoz tekstila i odjeće koji imaju štetan učinak na okoliš;

- postoje i pozitivne i negativne nemjerne posljedice reforme OSP-a, poput stvaranja mogućnosti zapošljavanja za žene i povećane zastupljenosti žena u radnoj snazi izvoznih industrija koje trguju s EU-om, no i ubrzana degradacija okoliša koja se povezuje s izvoznim industrijama u zemljama korisnicama.

III. Ključne preporuke

- Razmotriti drugačije mjere za povećanje diversifikacije među zemljama korisnicama.
- U tom pogledu, u novoj uredbi o OSP-u ponovno uvesti mogućnost kumulacije sa zemljama koje su izašle iz sustava OSP, slijedeći primjer pristupa koji je Kanada odabrala tijekom reforme svojeg sustava OSP.
- Trebalo bi uzeti u obzir i načine uključivanja usluga u novu uredbu o OSP-u, kao način promocije povećane diversifikacije i u pogledu povećane važnosti trgovine uslugama općenito, na temelju iskustva WTO-ova izuzeća usluga iz najslabije razvijenih zemalja.
- Iako je Komisija pojačala svoje djelovanje u nadzoru učinkovite provedbe potrebnih konvencija, posebice za zemlje korisnice OSP-a+, no i za neke zemlje korisnice EBA-e, taj postupak može biti još transparentniji s jasnije definiranim postupkom koji trebaju pratiti akteri iz civilnog društva kada podnose informacije.
- Zemlje korisnice OSP-a, te posebice zemlje korisnice OSP-a+, trebale bi iskoristiti povećanu izgradnju kapaciteta za učinkovitiju provedbu konvencija.
- Postoji potreba za usmjerenijim pristupom kad je riječ o povlačenju povlastica: povlačenje povlastica može se ograničiti na posebne sektore ili, ako dođe do posebnih kršenja, može se razmotriti mogućnosti povlačenja izvozne dozvole određenim gospodarskim subjektima i uvođenja sustava „crne liste“ u sustav registriranih izvoznika.
- Potrebno je uvesti još mjera da bi se osiguralo da OSP potiče pozitivne promjene u pogledu okoliša.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Uredbe (EU) br. 978/2012 o OSP-u (2018/2107(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 607/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 552/97 o privremenom opozivu pristupa Mjanmara/Burme općim carinskim povlasticama² i svoju rezoluciju od 23. svibnja 2013. o vraćanju pristupa Mjanmara/Burme općim carinskim povlasticama³,
- uzimajući u obzir procjenu u sredini provedbenog razdoblja Uredbe o OSP-u iz srpnja 2018.⁴ koja je trenutačno na snazi i izvješće Europske komisije o primjeni Uredbe (EU) br. 978/2012⁵ s priloženim Radnim dokumentom službi Komisije od 4. listopada 2018.⁶,
- uzimajući u obzir izvješća Komisije od 28. siječnja 2016. i 19. siječnja 2018. o općem sustavu povlastica koja obuhvaćaju razdoblje od 2014. do 2015.⁷ i od 2016. do 2017.⁸ i kojima se procjenjuju učinci OSP-a s fokusom na uspješnost zemalja korisnica OSP-a+,
- uzimajući u obzir javno saslušanje o OSP-u koje je organizirao Odbor za međunarodnu trgovinu (INTA) 16. veljače 2016., razmjenu gledišta o odobrenju korištenja OSP-a+ Šri Lanki 21. ožujka 2017. te razmjenu gledišta o provedbi uredbe o OSP-u 19. veljače 2018.,
- uzimajući u obzir članak 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članak 21. UEU-a,
- uzimajući u obzir članak 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir odluku Europskog ombudsmana u slučaju 1409/2014/MHZ o propustu Europske komisije da provede prethodnu procjenu učinka Sporazuma o slobodnoj trgovini EU-a i Vijetnama na ljudska prava⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2016. o provedbi preporuka Parlamenta iz 2010. o socijalnim i ekološkim standardima, ljudskim pravima i korporativnoj

¹ SL L 303, 31.10.2012., str. 1.

² SL L 181, 29.6.2013., str. 13.

³ SL C 55, 12.2.2016, str. 112.

⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/october/tradoc_157434.pdf

⁵ COM(2018)0665.

⁶ SWD(2018)0430.

⁷ COM(2016)0029.

⁸ COM(2018)0036.

⁹ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/64308>

odgovornosti¹,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. prosinca 2018. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2017. i politici Europske unije u tom području²,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. travnja 2017. o vodećoj inicijativi EU-a za odjevnu industriju³,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. lipnja 2017. o trenutačnom stanju provedbe Pakta o održivosti za Bangladeš⁴,
 - uzimajući u obzir dobrovoljna partnerstva za pojedine zemlje kao što su Pakt o održivosti za Bangladeš i Inicijativa za radnička prava u Mjanmaru,
 - uzimajući u obzir zajedničku strategiju EU-a i njegovih država članica iz 2007. naslovljenu „Pomoć za trgovinu: Jačanje podrške EU-a usmjerene na potrebe trgovinskoga sektora u zemljama u razvoju”,
 - uzimajući u obzir ciljeve UN-a za održivi razvoj do 2030.,
 - uzimajući u obzir temeljnih konvencija Međunarodne organizacije rada o dječjem radu, prisilnom radu, diskriminaciji, slobodi udruživanja i pravu na kolektivno pregovaranje,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 12. svibnja 2016. o EU-u i odgovornim globalnim vrijednosnim lancima,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2017. o utjecaju međunarodne trgovine i trgovinskih politika EU-a na globalne vrijednosne lance⁵,
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci⁶,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za međunarodnu trgovinu i mišljenja Odbora za vanjske poslove i Odbora za razvoj (A8-0090/2019),
- A. budući da je EU prvi proveo sustav OSP 1971. nakon preporuke Konferencije Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju (UNCTAD) prema kojoj bi industrijalizirane zemlje odobrile opće, jednostrane i nediskriminatorne trgovinske povlastice zemljama u razvoju, pomažući im na taj način da stvore dodatne prihode međunarodnom trgovinom kako bi smanjile siromaštvo, promicale dobro upravljanje i poticale održivi razvoj;
- B. budući da se u članku 207. UFEU-a navodi da se trgovinska politika EU-a mora zasnivati na načelima i ciljevima vanjske politike EU-a i da se njome moraju promicati vrijednosti koje zastupa Unija, kao što je utvrđeno u članku 2. UEU-a, te da ona mora

¹ SL C 101, 16.3.2018., str. 19.

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0515.

³ SL C 298, 23.8.2018., str. 100.

⁴ SL C 331, 18.9.2018., str. 100.

⁵ SL C 337, 20.9.2018., str. 33.

⁶ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/organes/conf_pres_groupes/proces_verbal/2002/12-12/CPG_PV\(2002\)12-12\(ANN01\)_EN.doc](http://www.europarl.europa.eu/RegData/organes/conf_pres_groupes/proces_verbal/2002/12-12/CPG_PV(2002)12-12(ANN01)_EN.doc)

doprinositi ostvarivanju ciljeva iz članka 21., uključujući učvršćivanje demokracije i vladavine prava, poštovanje ljudskih prava, temeljnih prava i sloboda, jednakost, poštovanje ljudskog dostojanstva te zaštitu okoliša i socijalnih prava;

- C. budući da je u svojim zaključcima europska ombudsmanica navela sljedeće: dobra uprava znači pridržavanje i poštovanje temeljnih prava; ako se temeljna prava ne poštuju, uprava ne može biti dobra; institucije i tijela EU-a uvijek moraju razmotriti poštuju li se u njihovu djelovanju temeljna prava te bi trebali nastojati unapređivati stanje ljudskih prava u partnerskim zemljama;
- D. budući da je trenutačni sustav OSP uspostavljen Uredbom (EU) br. 978/2012 od 25. listopada 2012. te usvojen na temelju članka 207. UFEU-a redovnim zakonodavnim postupkom s Europskim parlamentom prvi put u ulozi suzakonodavca za uredbu o OSP-u;
- E. budući da u skladu s člankom 40. Uredbe o OSP-u Komisija podnosi izvješće o primjeni Uredbe o OSP-u Europskom parlamentu i Vijeću pet godina nakon datuma njezina donošenja, što bi trebalo oblikovati sljedeću uredbu o OSP-u koja će se donijeti do 2022.; budući da je ta Uredba na snazi od 1. siječnja 2014.; budući da je provedena temeljita neovisna procjena o funkcioniranju aktualne Uredbe kako bi se Komisiji pružile informacije za njezino preispitivanje te je sastavljen popis konkretnih preporuka;
- F. budući da sustav sadrži tri mehanizma: sustav OSP, poticajni sustav OSP-a+ te sustav „Sve osim oružja“ (EBA); budući da se zemlje korisnice standardnog OSP-a, trenutačno njih 18, koriste povlasticama snižene carine na 66 % svih kategorija proizvoda na tržištu EU-a; budući da osam zemalja korisnica OSP-a+ izvozi oko 66 % svih kategorija proizvoda bez plaćanja carine pod uvjetom da učinkovito provode 27 temeljnih međunarodnih konvencija kojima su obuhvaćena prava radnika, ljudska prava, dobro upravljanje i okolišna pitanja; budući da je za 49 najslabije razvijenih zemalja uključenih u mehanizam EBA u okviru OSP-a dodijeljen bescarinski pristup tržištu EU-a za sve proizvode, osim oružja i streljiva; budući da sve zemlje korisnice obvezuju međunarodne konvencije u području ljudskih prava i prava radnika u okviru Uredbe o OSP-u, dok zemlje korisnice sustava OSP+ obvezuju i međunarodne konvencije o okolišu i dobrom upravljanju; budući da se samo sustavom OSP+ pruža strukturirani dijalog kojim se ocjenjuje učinkovita provedba tih konvencija u zemljama korisnicama; budući da zemlje korisnice OSP-a također moraju biti u stanju provesti međunarodne standarde i norme, uključujući izradu, provedbu i izvršenje odgovarajućeg zakonodavstva, posebice u području uspostave vladavine prava i borbe protiv korupcije;
- G. budući da su glavni ciljevi reforme OSP-a iz 2012. bili veći fokus na siromašne zemlje (najslabije razvijene zemlje i druge zemlje s niskim ili nižim dohotkom), daljnje promicanje temeljnih načela održivog razvoja i dobrog upravljanja, jačanje stabilnosti i predvidljivosti te poboljšanje sigurnosti za poslovne subjekte;
- H. budući da je cilj niza međunarodnih konvencija, smjernica i propisa spriječiti povrede ljudskih prava; budući da zemlje korisnice sustava OSP-a imaju posebnu obvezu provoditi te smjernice i stvoriti odgovarajuće pravne i gospodarske uvjete pod kojima poduzeća mogu djelovati i naći svoje mjesto u globalnim lancima opskrbe;
- I. budući da bi EU trebao pružiti još učinkovitiji odgovor na socijalni i ekološki damping i nepravedno tržišno natjecanje i trgovačke prakse te osigurati ravnopravne uvjete;

- J. budući da su u nekoliko zemalja zone proizvodnje za izvoz izuzete iz nacionalnog zakonodavstva o radu, čime se sprečava potpuno pravo na ostvarivanje sindikalnih aktivnosti ili traženje pravne zaštite; budući da to predstavlja kršenje temeljnih standarda Međunarodne organizacije rada i da bi moglo dovesti do dalnjih negativnih posljedica na ljudska prava;
- K. budući da je rodna ravnopravnost u svim politikama EU-a čvrsto utemeljena u članku 8. UFEU-a; budući da zbog strukturnih rodnih nejednakosti trgovinski i ulagački sporazumi različito utječu na žene i muškarce; budući da je prema podacima Međunarodne organizacije rada 2012. godine 21 milijun ljudi u cijelome svijetu, od čega su 55 % žene, djevojke i djevojčice, bilo žrtvama prisilnoga rada, a 90 % njih u privatnom sektoru ekonomije;
- L. budući da se člankom 19. stavkom 6. Uredbe o OSP-u zahtijeva da Komisija uzme u obzir „sve relevantne informacije“ pri utvrđivanju poštuju li zemlje korisnice OSP-a propisno svoje obveze u vezi s ljudskim pravima, uključujući informacije koje je pružilo civilno društvo; budući da uključenost civilnog društva i socijalnih partnera u provedbi sustava OSP-a može povećati legitimnost i učinkovitost zajedničke trgovinske politike EU-a;
- M. budući da se Uredbom o OSP-u Uniji omogućuje da suspendira povlastice u najozbiljnijim slučajevima kršenja ljudskih prava na temelju poglavla V. članka 19. stavka 1. točke (a) Uredbe o OSP-u kojom se daje mogućnost privremenog povlačenja povlaštenog tretmana na temelju niza razloga, uključujući sustavno kršenje načela utvrđenih u konvencijama iz dijela A Priloga VIII.;
- N. budući da je Komisija pokrenula postupak u slučaju Kambodže i da radi na skorom pokretanju istraga u slučaju Mjanmara za povrede ljudskih prava u okviru mogućih povlačenja iz mjera inicijative „Sve osim oružja“;

Glavni zaključci i preporuke

1. pozdravlja izvješće u sredini provedbenog razdoblja o procjeni primjene Uredbe o OSP-u koja je trenutačno na snazi, u kojoj se procjenjuje hoće li se zadani ciljevi ostvariti; pozdravlja činjenicu da je u novoj uredbi došlo do povećanja izvoza u korisnika inicijative „Sve osim oružja“ (EBA) i sustava OSP+, što je važan faktor koji doprinosi iskorjenjivanju siromaštva;
2. sa zadovoljstvom primjećuje da je 2016. uvoz u EU u okviru OSP-a iznosio 62,6 milijardi eura (rastući trend), raščlanjen kako slijedi: 31,6 milijardi eura iz zemalja korisnica „standardnog“ OSP-a, oko 7,5 milijardi eura iz zemalja korisnica sustava OSP+ i 23,5 milijardi eura iz zemalja korisnica inicijative EBA (podaci Eurostata iz rujna 2017.);
3. podsjeća na to da se OSP-om industrijama u zemljama u razvoju pomaže u prevladavanju poteškoća s kojima se zbog visokih početnih troškova suočavaju na izvoznim tržištima; podsjeća na da se, u skladu s ciljevima UNCTAD-a, OSP-om nastoje povećati prihodi od izvoza, promicati industrijalizacija zemalja u razvoju, a time i najslabije razvijenih zemalja, i ubrzati njihov rast radi iskorjenjivanja siromaštva;
4. ističe da je OSP+ ključni instrument trgovinske politike EU-a kojim se omogućuje bolji

pristup tržištu te ga prati mehanizam strogog nadzora radi promicanja ljudskih i radničkih prava, zaštite okoliša i dobrog upravljanja u osjetljivim zemljama u razvoju;

5. napominje da je aktualna Uredba o OSP-u na snazi tri godine, od početka postupka procjene u sredini provedbenog razdoblja, u kojem su već utvrđeni elementi čiju bi reformu trebalo razmotriti u sljedećoj uredbi o OSP-u; pozdravlja preporuke iznesene u završnom izvješću o procjeni u sredini provedbenog razdoblja;
6. ističe da se OSP, kao dio trgovinske politike EU-a, mora temeljiti na načelima vanjske politike EU-a (učinkovitosti, transparentnosti i vrijednostima) kako stoji u članku 21. UEU-a; naglašava da se člankom 208. UFEU-a uspostavlja načelo usklađenosti politika u interesu razvoja i kao glavni cilj postavlja iskorjenjivanje siromaštva; naglašava da se u Komunikaciji Komisije „Trgovina za sve“ ponovno potvrđuju ta načela;
7. potvrđuje činjenicu da OSP+ ima važnu ulogu u promicanju međunarodnih standarda radničkih prava, ljudskih prava, dobrog upravljanja i zaštite okoliša u zemljama korisnicama, ne samo pružanjem poticaja za poštovanje tih standarda nego i uspostavom platforme za redovit dijalog u područjima obuhvaćenima konvencijama te promicanjem uključenosti u znatne reforme;
8. prima na znanje da je sustav OSP donio gospodarsku dobit zemljama korisnicama i EU-u povećanjem izvoza u EU i povećanjem stopa iskorištavanja povlastica za zemlje korisnice EBA-e i OSP-a+; apelira na EU da radi na podizanju razine osviještenosti o pravilima OSP-a u zemljama korisnicama da bi se promicala još veća primjena sustava; traži od Komisije da procijeni raspodjelu dobiti u vezi sa sustavom OSP-a, ako je to moguće, na temelju raspoloživosti podataka; prima na znanje da je u nekim slučajevima povećanje izvoza i gospodarskih prilika imalo i nemjerne negativne neizravne učinke na temeljna prava i društveni razvoj, primjerice tako što je dovelo do jagme za zemljistem ili nepoštovanja radničkih prava; stoga naglašava da nakon trgovinskih povlastica treba uslijediti provedba međunarodnih konvencija i reformi kako bi se spriječilo da programi OSP-a eventualno dovedu do povećanih razina ekološkog i socijalnog dampinga;
9. pozdravlja pojednostavljeni ulazni mehanizam OSP-a+, što ga čini privlačnijim za zemlje korisnice standardnog OSP-a; ističe činjenicu da su mnoge zemlje kandidatkinje za OSP+ ratificirale nekoliko međunarodnih konvencija potrebnih za pristupanje OSP-u+; naglašava da je poboljšano, stalno i sustavno praćenje procesa provedbe presudno i da se može postići jačanjem suradnje među svim dionicima kako bi se poboljšalo prikupljanje informacija i temeljita analiza upotrebom svih dostupnih informacija i resursa, kao što su izvješća međunarodnih nadzornih tijela, uključujući UN, MOR, Organizaciju za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD), te izravnim sudjelovanjem civilnog društva i socijalnih partnera u tom procesu; naglašava da je to potrebno kako bi se zajamčio puni potencijal sustava OSP+ za poboljšanje situacije u pogledu ostvarivanja prava radnika, promicanja rodne ravnopravnosti i ukidanja dječjeg i prisilnog rada učinkovitom provedbom 27 konvencija;
10. apelira na Komisiju da se u svojim odnosima sa zemljama korisnicama sustava OSP + i većom angažiranošću u okviru inicijative EBA posveti pitanjima smanjenja prostora za civilno društvo i zaštite boraca za ljudska prava koji su u opasnosti jer su ta pitanja izravno povezana s obvezama prema Međunarodnom paktu o građanskim i političkim

pravima i relevantnim odredbama temeljnih konvencija MOR-a, u skladu s komunikacijom Komisije „Trgovina za sve”; usto traži od Komisije da istraži dodatne mogućnosti za strukturirano, formalno i neovisno sudjelovanje civilnog društva, predstavnika sindikata i privatnog sektora koji bi mogli poslužiti kao potencijalno rješenje za jačanje procesa praćenja;

11. naglašava da se, općenito govoreći, čini da je sustav OSP stvorio poticaje za ratifikaciju međunarodnih konvencija i time stvorio bolji okvir za napredak; naglašava važnost daljnog provođenja temeljnih mjer kojima će se osigurati da se OSP-om potiče pozitivni razvoj okoliša; preporučuje da se Pariški sporazum uvrsti na popis 27 temeljnih međunarodnih konvencija koje zemlje korisnice OSP-a + moraju poštovati; naglašava da tek valja ostvariti velik napredak u zemljama korisnicama kako bi se postigao model održivog razvoja;
12. prima na znanje ostvareni napredak u učinkovitoj provedbi postignut povećanim praćenjem i dijalogom između EU-a i zemalja korisnica, posebno pri praćenju provedbe 27 temeljnih konvencija; naglašava da je potrebna daljnja koordinacija između Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD), delegacija Unije, diplomatskih misija država članica, vlada zemalja korisnica, međunarodnih organizacija, poduzeća, socijalnih partnera i civilnog društva kako bi se poboljšalo prikupljanje informacija i pružila temeljiti analiza praćenja; preporučuje da se, u mjeri u kojoj je to moguće, uspostavi veća transparentnost i komunikacija između suzakonodavaca i dionika u postupcima ukidanja povlastica iz OSP-a, posebno tijekom istražnog postupka Komisije;
13. potvrđuje da su ratifikacija i napredak u učinkovitoj provedbi relevantnih konvencija važne referentne točke za postizanje potrebnoga napretka u okviru sustava; traži od Komisije da se pobrine za to da mјere koje se poduzimaju radi praćenja učinkovite provedbe konvencija u zemljama korisnicama budu u potpunosti usklađene sa strateškim dokumentima predmetne zemlje, kako bi se osigurala usklađenost politika, dosljednost i uključivanje ljudskih prava u trgovinsku politiku;
14. naglašava da je potrebna stalna angažiranost i daljnje poboljšanje transparentnosti u praćenju sustava OSP + uz istodobno jamčenje da EU može zadržati svoju punu prevagu u tom dijalogu sa zemljama korisnicama, posebno u vezi s postupkom ocjenjivanja; poziva Komisiju da razmotri daljnje korake u tom području i u području dijaloga sa zemljama korisnicama kako bi se povećala transparentnost, nadzor i učinkovitost sustava;
15. smatra da svaka odluka o suspenziji povlastica mora biti u potpunosti dosljedna s općim ciljem smanjenja siromaštva i ističe da se akti sekundarnog prava EU-a moraju oblikovati i tumačiti tako da budu u skladu s primarnim pravom EU-a i općim načelima prava EU-a u tom pogledu; stoga naglašava da je potrebno zadržati postojeći ciljani pristup za ukidanje povlastica i osigurati da je to ukidanje povlastica ograničeno na određene sektore i osmišljeno tako da se što više umanje negativne posljedice na lokalno stanovništvo; poziva Komisiju da se prema potrebi koristi postupnim ukidanjem trgovinskih povlastica ili drugih vremenski ograničenih mjer za ukidanje; na kraju naglašava da bi povlačenje trgovinskih povlastica trebalo promatrati kao krajnju mjeru koja se primjenjuje samo u slučaju ozbiljnih nedostataka u učinkovitoj provedbi međunarodnih konvencija i jasnog nedostatka spremnosti i angažmana zemlje korisnice

da ih riješi; istodobno naglašava da ti sustavi ovise o uvjetima i da se tim uvjetima treba koristiti za očuvanje vjerodostojnosti svakog sustava i jamčenje djelovanja u slučajevima teškog i sustavnog kršenja konvencija;

16. pozdravlja nedavne odluke Komisije da se pokrene postupak povlačenja povlastica dodijeljenih Kambodži u okviru EBA-e i da se u Mjanmar pošalje hitna misija EU-a na visokoj razini kao odgovor na stanje ljudskih prava u objema zemljama; očekuje od Komisije da detaljno informira Parlament i uključuje ga u daljnje korake, između ostalog u pogledu suspenzije povlastica;
17. napominje da se broj zemalja korisnica znatno smanjio zbog izmijenjenih kriterija prihvatljivosti što je, zajedno sa stupnjevanjem proizvoda, dovelo do sveopćeg smanjenja volumena uvoza zemalja korisnica OSP-a u EU; potvrđuje da te reforme omogućuju usmjeravanje davanja povlastica zemljama kojima je pomoć najviše potrebna; traži od Komisije da osigura usklađenost i dosljednost između OSP-a i sporazuma o slobodnoj trgovini u procjeni učinka za sljedeću uredbu kako bi se zajamčila središnja uloga sustava OSP za zemlje u razvoju u trgovinskoj politici EU-a; u tom pogledu napominje da se zemlje korisnice EBA-e suočavaju sa sve većim pritiskom konkurenциje iz zemalja koje su s EU-om sklopile sporazume o slobodnoj trgovini; nadalje napominje da su neke zemlje koje su prije bile predmet praćenja u sustavu OSP + sada obuhvaćene sporazumima o slobodnoj trgovini u koje su uvrštena poglavљa o trgovini i održivom razvoju, koja bi trebala biti učinkovita i provediva;
18. žali zbog činjenice da sustav OSP, posebno u slučaju 29 zemalja korisnica EBA-e, nije doveo do ikakvih promjena te da je u nekim slučajevima zabilježeno pogoršanje njihovih profila izvozne diversifikacije na razini proizvoda; žali i zbog činjenice da se njime nije u dovoljnoj mjeri doprinijelo gospodarskoj diversifikaciji; poziva na poduzimanje dodatnih mjera kako bi se poboljšala diversifikacija izvoza iz zemalja korisnica OSP-a; žali zbog činjenice da je diversifikacija među zemljama korisnicama otežana zbog uklanjanja mogućnosti kumulacije sa zemljama koje su izašle iz OSP-a s obzirom na to da one više ne mogu koristiti pravila o podrijetlu za zemlje korisnice OSP-a; odlučno poziva na ponovno uvođenje te mogućnosti, posebno za najugroženije zemlje; primjećuje znatno smanjenje u diversifikaciji izvoza na svim sektorskim razinama za zemlje korisnice standardnog OSP-a; nadalje poziva Komisiju da razmotri mogućnost reforme i proširenja popisa proizvoda na koje će se Uredba odnositi, posebno u pogledu polugotovih i gotovih proizvoda te, prema potrebi, ublaživanja pravila o podrijetlu za najugroženije zemlje; dodatno potiče zemlje korisnice OSP-a da uvedu učinkovite mjere usmjerene na diversifikaciju proizvoda; u tom smislu ističe da je potrebno stvoriti pristup znanju i tehnologiji radi diversifikacije proizvoda, a sve kako bi se izvoz mogao održati u globalnom tržišnom natjecanju te posebno u Europi;
19. poziva zemlje korisnice OSP-a da uspostave i učinkovito provode zakonske mjere za zaštitu intelektualnog vlasništva;
20. pozdravlja činjenicu da je stopa iskorištenosti povlastica za korisnike EBA-e visoka; naglašava važnost izgradnje kapaciteta u zemljama korisnicama kako bi se poduprle u što većem korištenju sustava; u tom pogledu poziva na učinkovitije korištenje mjera u okviru inicijative „Pomoć za trgovinu”; smatra da bi trebalo razmotriti mogućnost da se u sljedeću uredbu o OSP-u uvrste usluge kako bi se i dalje promicala povećana diversifikacija; nadalje u tom kontekstu naglašava važnost pristupa koji se temelji na

odnosima između poduzeća; poziva na uspostavu sektorskih platformi s više dionika i internetskih mogućnosti kojima se okupljaju izvozna poduzeća iz zemalja korisnica OSP-a, uvozna poduzeća u EU-u i potencijalna nova poduzeća na objema stranama (oni koji trenutačne ne izvoze ili ne uvoze) kako bi se razmijenile najbolje prakse i podigla razina osviještenosti o propisima i uvjetima OSP-a te gospodarskim izgledima koje nudi;

21. pozdravlja zaključenje prve zaštitne istrage u skladu s Uredbom i smatra da bi ta klauzula trebala osigurati zaštitu financijskih, gospodarskih, socijalnih i okolišnih interesa EU-a; naglašava da je pri pružanju povlastica za osjetljive proizvode potrebno omogućiti da se s njima postupa na poseban način kako bi se izbjeglo ugrožavanje određenih sektora;
22. ističe da su svi dijelovi državnog područja zemalja korisnica, uključujući zone proizvodnje za izvoz, obuhvaćeni sustavom i obvezama koje proizlaze iz ratifikacije odgovarajućih konvencija; apelira na zemlje korisnice da učinkovito provode standarde rada i na Komisiju da razriješi kršenja standarda Međunarodne organizacije rada, uključujući kolektivno pregovaranje i slobodu udruživanja u zonama proizvodnje za izvoz koje se nalaze u aktualnim ili potencijalnim zemljama korisnicama te da zajamči uklanjanje svih izuzeća; poziva Komisiju da istraži kako osigurati da se proizvodi iz zona proizvodnje za izvoz ne budu obuhvaćeni sustavom povlastica ako su izuzeti iz nacionalnog zakonodavstva i u suprotnosti s odgovarajućim međunarodnim konvencijama;
23. ističe da je OSP učinio korporativni sektor dinamičnjim, u određenoj mjeri doprinio jačanju ekonomskoga položaja žena i pozitivno utjecao na povećanu zastupljenost žena u radnoj snazi, posebno u sektorima industrije zemalja izvoznica koje trguju s EU-om; u tom smislu naglašava da je važno stvoriti odgovarajuća poslovna okružja za žene kako bi one iskoristile te nove vještine i iskustva te kako bi mogle napredovati u strukturama poduzeća ili osnovati vlastita nova poduzeća; ipak napominje da su žene i dalje diskriminirane te je zabrinut zbog radnih uvjeta žena, posebno u sektoru tekstila i odjeće; ponovno ističe Rezoluciju Parlamenta od 27. travnja 2017. o vodećoj inicijativi EU-a za odjevnu industriju¹ te poziva Komisiju da poduzme daljnje mjere u vezi s time;
24. pozdravlja učinak koji je OSP imao na donošenje čišće i sigurnije tehnologije i na dobrovoljne inicijative za društveno odgovorno poslovanje, što je imalo izravan pozitivan učinak na radnike i okoliš; smatra da bi trebalo planirati mjere za daljnje poticanje i pouzdanu ocjenu tog razvoja; uviđa potrebu za uspostavljanjem pravilne ravnoteže između regulatornih i dobrovoljnih mjera o dužnoj pažnji u poslovanju u tom pogledu te poziva Komisiju da istraži načine za utvrđivanje obveza postupanja s dužnom pažnjom;
25. smatra da bi EU trebao osigurati usklađenost politika poticanjem drugih međunarodnih aktera, kao što su multinacionalna poduzeća, da u potpunosti sudjeluju u poboljšanju ljudskih prava, socijalnih prava i standarda zaštite okoliša diljem svijeta, između ostalog i obvezivanjem gospodarskih subjekata da provode prakse dužne pažnje u skladu s Vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima; poziva Komisiju da pokaze vodstvo kako bi se zajamčilo da se ljudska prava i prava radnika poštuju u globalnim

¹ SL C 298, 23.8.2018., str. 100.

lancima vrijednosti te da izvješćuje o provedbi rezolucije Parlamenta iz 2016. o provedbi svojih preporuka u području društvenih i ekoloških normi, ljudskih prava i odgovornosti poduzeća, uključujući poziv na uvrštenje društveno odgovornog poslovanja u Uredbu i provedbu reforme pravila WTO-a u pogledu zahtjeva za postupanje s dužnom pažnjom u lancu opskrbe i u pogledu transparentnosti, oslanjajući se na Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima;

26. podsjeća na to da bi EU, usklađenosti radi, trebao utjecati i na politike drugih međunarodnih aktera, primjerice multinacionalnih poduzeća, kako bi oni u potpunosti sudjelovali u poboljšanju poštovanja ljudskih, dječjih, socijalnih i ekoloških prava te poštovanja javnog zdravlja diljem svijeta; poziva EU da se pobrine za to da se u globalnim lancima vrijednosti, dakle u cijelom lancu opskrbe, poštuju ljudska prava povezana s pravima radnika;
27. poziva Komisiju da u pogledu sljedeće uredbe o OSP-u razmotri mogućnost uvođenja dodatnih carinskih povlastica za proizvode koji su dokazano proizvedeni na održiv način; smatra da bi roba trebala biti podvrgnuta certificiranju u pogledu održivih načina proizvodnje na dobrovoljnoj osnovi, a dokaze o tome trebalo bi dati na uvid pri uvozu u EU;
28. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

22.1.2019

MIŠLJENJE ODBORA ZA VANJSKE POSLOVE

upućeno Odboru za međunarodnu trgovinu

o provedbi Uredbe (EU) br. 978/2012 o OSP-u
(2018/2107(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Pier Antonio Panzeri

PRIJEDLOZI

Odbor za vanjske poslove poziva Odbor za međunarodnu trgovinu da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da se člankom 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) utvrđuje obveza EU-a da osigura dosljednost u različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja, uključujući trgovinu i politike u području ljudskih prava, čime se uzajamno poboljšava potencijalna učinkovitost tih politika; budući da se člankom 3. stavkom 5. UEU-a propisuje da EU, među ostalim, doprinosi održivom razvoju, iskorjenjivanju siromaštva i zaštiti ljudskih prava;
- B. budući da trgovinska politika EU-a mora doprinijeti promicanju vrijednosti koje zastupa Unija, kao što je utvrđeno u članku 2. UEU-a, te ostvarivanju ciljeva iz članka 21., uključujući učvršćivanje demokracije i vladavine prava, poštovanje ljudskih prava, temeljnih prava i sloboda, jednakost, poštovanje ljudskog dostojanstva te zaštitu okoliša i socijalnih prava; budući da opći sustav povlastica (OSP), OSP+ i inicijativa „Sve osim oružja“ (EBA) mogu biti ključni instrumenti koji omogućuju poštovanje tih vrijednosti i budući da je važno djelotvorno ih provoditi i pratiti;
- C. budući da je u svojoj Rezoluciji od 5. srpnja 2016. o provedbi preporuka Parlamenta iz 2010. o socijalnim i ekološkim standardima, ljudskim pravima i korporativnoj odgovornosti¹ Parlament predložio: uvođenje društvene odgovornosti poduzeća u Uredbu o OSP-u (dalje u tekstu „Uredba“); osiguravanje da transnacionalne korporacije poštaju ljudska i radna prava; i reformu pravila WTO-a kako bi se uveli zahtjevi u pogledu postupanja s dužnom pažnjom i transparentnosti u lancu opskrbe, nadovezujući

¹ SL C 101, 16.3.2018, str. 19.

se na vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima;

- D. budući da je program OSP postao instrument političkog pritiska koji vrše Europska unija i države članice za promicanje potpore trećih zemalja različitim aspektima njihovih međunarodnih planova; budući da bi Europska unija trebala poticati druge modele poslovnih odnosa koji se temelje na jednakosti svih strana;
1. navodi da se OSP pokazao važnim alatom za promicanje i zaštitu temeljnih ljudskih prava i načela održivog razvoja; pozdravlja potvrdu potrebe za povećanjem transparentnosti i odgovornosti konkretnim sudjelovanjem civilnog društva i drugih dionika, kao što su socijalni partneri, Parlament i Vijeće, u nadzoru učinkovite provedbe ispunjavanja obveza u pogledu poštovanja ljudskih prava koje su uključene u sustav OSP+; poziva na uvođenje strukturiranih mehanizama praćenja kako bi se zajamčila uskladenost s relevantnim konvencijama za pristupanje OSP-u koje se primjenjuju i na opći režim OSP-a i EBA-u; poziva Komisiju da razmotri trajnije strukture za uključivanje civilnog društva, na primjer osnivanje zajedničkih nadzornih povjerenstava ili domaćih savjetodavnih skupina uz sudjelovanje lokalnog civilnog društva, boraca za ljudska prava i sindikalnih predstavnika;
 2. podsjeća na važnost nastavka angažmana s relevantnim međunarodnim organizacijama i nadzornim tijelima osnovanim na temelju odgovarajućih konvencija, kao što su konvencije Međunarodne organizacije rada (ILO), OECD-a i UN-a, te važnost pružanja potpore lokalnim organizacijama civilnog društva koje imaju ulogu u obrani interesa marginaliziranih zajednica, uključujući osobe s invaliditetom;
 3. naglašava da bi praćenjem i ocjenjivanjem sustava OSP+ trebalo uzeti u obzir izvješća međunarodnih nadzornih tijela, kao što su UN, ILO i međunarodne nevladine organizacije, kao i njihove preporuke za svaku zemlju u skladu s određenom konvencijom, te bi trebalo nastojati utvrditi da li se Uredba učinkovito provodi;
 4. žali zbog činjenice da su pokazatelji upotrijebljeni za praćenje zemalja korisnica sustava OSP+ i dalje povjerljivi; poziva Komisiju da proveđe procjene sustava OSP+ za prihvatljivost i javno dostupne procjene kako bi se povećala transparentnost i nadzor nad programom;
 5. potvrđuje činjenicu da OSP+ ima važnu ulogu u promicanju međunarodnih standarda zaštite radničkih prava, ljudskih prava, dobrog upravljanja i okoliša u zemljama korisnicama, ne samo pružanjem poticaja za poštovanje tih standarda nego i uspostavom platforme za redovit dijalog u područjima obuhvaćenima konvencijama te promicanjem uključenosti u znatne reforme;
 6. podsjeća na potencijal sustava OSP+ za poboljšanje stanja u pogledu ljudskih prava, održivog razvoja i dobrog upravljanja, uključujući prava radnika, ukidanje radne snage djece i prisilnog rada, promicanje jednakosti spolova, ograničenu primjenu smrtne kazne koja poštaje sve obveze utvrđene u međunarodnim konvencijama, građanska i politička prava, slobodu vjeroispovijesti i slobodu izražavanja te zaštitu okoliša; podsjeća na to da se puni potencijal programa može ispuniti samo ako se poboljšaju zahtjevi za izvješćivanje i mehanizmi nadzora za učinkovitu provedbu obveza iz 27 konvencija potrebnih za dodjelu trgovinskih povlastica u okviru sustava OSP+, a poticaje za trgovinske povlastice prate druge mjere potpore, na temelju svih informacija

potrebnih za procjenu usklađenosti s obvezujućim obvezama; naglašava potrebu za procjenom učinka ljudskih i radničkih prava, uz savjetovanje s civilnim društvom;

7. poziva Komisiju da pojača suradnju sa zemljama korisnicama, Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD), delegacijama EU-a, diplomatskim misijama država članica, međunarodnim organizacijama, poduzećima, socijalnim partnerima i civilnim društvom kako bi se poboljšalo prikupljanje informacija i osigurala dublja analiza praćenja radi jasne procjene provedbe svih aspekata sustava;
8. poziva na uključivanje Konvencije br. 169 Međunarodne organizacije rada o autohtonim i plemenskim narodima kao jedne od temeljnih obvezujućih konvencija koje uvjetuju davanje trgovinskih povlastica;
9. naglašava činjenicu da napredak na zakonodavnoj razini još nije popraćen napretkom na razini provedbe u mnogim zemljama korisnicama;
10. naglašava da je lokalna uključenost organizacija civilnog društva ključna za učinkovito ostvarenje interesa i poziva Komisiju da objektivno i na usporediv način ispita smanjenje prostora za civilno društvo i da riješi prijetnje neovisnim sindikatima, rizike i prijetnje s kojima se suočavaju borci za ljudska prava te problem prepreka u bodovnim listama i dijalozima o sustavu OSP+ s kojima se suočava EU prilikom financiranja nevladinih organizacija, jer su ta pitanja izravno povezana sa zakonskim obvezama u okviru Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i relevantnim odredbama temeljnih konvencija Međunarodne organizacije rada; ponovno apelira na Komisiju da nastavi finansirati inicijative civilnog društva koje nadziru provedbu tog sustava;
11. naglašava da borci za ljudska prava trebaju moći slobodno i neometano obavljati svoju zadaću te da bi se u procjeni usklađenosti sa sustavom OSP+ i određivanju referentnih vrijednosti trebale uzeti u obzir okolnosti u kojima oni djeluju;
12. preporučuje da se u okviru revizije Uredbe konvencije trenutačno navedene u okviru sustava OSP+ prošire na zemlje korisnice EBA-e i OSP-a; ponovno poziva da se Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda uključi na popis konvencija koje je potrebno usvojiti za postizanje statusa OSP+;
13. podsjeća na važnost uspostave jasnih mjerila koja se odnose na probleme i nedostatke svake zemlje kako bi se procijenila djelotvorna provedba 27 međunarodnih konvencija i, prema potrebi, sustavnog uključivanja tih mjerila u strateške dokumente o ljudskim pravima kako bi se osigurala usklađenost politika;
14. poziva na uspostavu neovisnog mehanizma i tijela za podnošenje pritužbi u okviru sustava OSP čime bi se svim zainteresiranim stranama, uključujući lokalnim dionicima, omogućilo podnošenje pritužbi o navodnim kršenjima radničkih i ljudskih prava koja su počinile države ili korporacije koje ostvaruju koristi od trgovinskih povlastica u skladu s Uredbom;
15. poziva Komisiju da riješi pitanje standarda rada, uključujući kolektivno pregovaranje i slobodu udruživanja, u zonama proizvodnje za izvoz (EPZ) u trenutačnim ili potencijalnim zemljama korisnicama; nadalje, poziva Komisiju da zajamči uklanjanje

izuzeća od zaštite radničkih prava u zonama proizvodnje za izvoz i da uspostavi dugoročni plan djelovanja sa zemljama partnerima o kojima je riječ;

16. izražava zabrinutost zbog izvješća da sustav OSP+ pridonosi otimanju zemljišta i drugim kršenjima ljudskih prava; poziva Komisiju da djelotvorno riješi problem takvih negativnih učinaka i zajamči uspostavu odgovarajućih mjera ublažavanja i pravne zaštite;
17. podržava veću suradnju s najslabije razvijenim zemljama u okviru aranžmana EBA-e u pogledu sprječavanja i rješavanja slučajeva ozbiljnog i sustavnog kršenja ljudskih prava; u tom pogledu poziva da se proširi sustav pregleda stanja EBA-e; smatra da opasnost od povlačenja trgovinskih povlastica treba popratiti odgovarajućim političkim inicijativama i pomoći kako bi se zajamčilo da zemlje korisnice zaista poštuju međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava;
18. smatra da svaka odluka o suspenziji povlastica mora biti u potpunosti u skladu s općim ciljem ublažavanja siromaštva i da bi, ako se odabere metoda djelomične obustave, ona trebala biti osmišljena tako da se negativni učinci za lokalno stanovništvo svedu na najmanju moguću mjeru; naglašava da bi povlačenje trgovinskih povlastica trebalo promatrati kao krajnju mjeru koja se primjenjuje samo u slučaju ozbiljnih nedostataka u učinkovitoj provedbi međunarodnih konvencija i jasnog nedostatka spremnosti i angažmana zemlje korisnice EBA-e da ih riješi;
19. pozdravlja nedavne odluke Komisije da se pokrene postupak povlačenja povlastica dodijeljenih Kambodži u okviru EBA-e i da se u Mjanmar pošalje hitna misija EU-a na visokoj razini kao odgovor na stanje ljudskih prava u objema zemljama; očekuje od Komisije da detaljno informira Parlament i uključuje ga u daljnje korake, između ostalog u pogledu suspenzije povlastica;
20. smatra da bi EU trebao osigurati usklađenost politika poticanjem drugih međunarodnih aktera, kao što su multinacionalna poduzeća, da u potpunosti sudjeluju u poboljšanju ljudskih prava, socijalnih prava i standarda zaštite okoliša diljem svijeta, između ostalog i obvezivanjem gospodarskih subjekata da provode prakse dužne pažnje u skladu s Vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima; poziva Komisiju da pokaže vodstvo kako bi se zajamčilo da se ljudska prava i prava radnika poštaju u globalnim lancima vrijednosti te da izvješćuje o provedbi rezolucije Parlamenta iz 2016. o provedbi svojih preporuka u području društvenih i ekoloških normi, ljudskih prava i odgovornosti poduzeća, uključujući poziv na uključivanje korporativne društvene odgovornosti u Uredbu i provedbu reforme pravila WTO-a u pogledu zahtjeva za postupanje s dužnom pažnjom u lancu opskrbe i u pogledu transparentnosti, oslanjajući se na vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima;
21. poziva Komisiju da uspostavi međuinstitucijsku radnu skupinu za poslovanje i ljudska prava te da bez odgode pokrene donošenje obveznog zakonodavstva o dužnoj pažnji na razini EU-a;
22. poziva Komisiju da u novoj Uredbi nakon 2023. izmijeni standardni OSP i EBA-u kako bi se omogućilo stavljanje na crnu listu poduzeća odgovornih za teška kršenja ljudskih prava koja žele izvoziti u EU.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	22.1.2019	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	50 2 6
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Goffredo Maria Bettini, Mario Borghezio, Klaus Buchner, James Carver, Aymeric Chauprade, Javier Couso Permuy, Arnaud Danjean, Georgios Epitideios, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Wajid Khan, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Ryszard Antoni Legutko, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Alyn Smith, Jordi Solé, Dobromir Sośnierz, Dubravka Šuica, Charles Tannock, László Tókés, Ivo Vajgl, Geoffrey Van Orden, Anders Primdahl Vistisen	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Doru-Claudian Frunzulică, Elisabetta Gardini, Rebecca Harms, Patricia Lalonde, Juan Fernando López Aguilar, Antonio López-Istúriz White, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat, Janusz Zemke, Željana Zovko	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Norbert Erdős, Axel Voss, Martina Werner	

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU KOJI
DAJE MIŠLJENJE**

50	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Ilhan Kyuchyuk, Patricia Lalonde, Jozo Radoš, Ivo Vajgl
ECR	Amjad Bashir, Ryszard Antoni Legutko, Charles Tannock, Anders Primdahl Vistisen
EFDD	Aymeric Chauprade
PPE	Asim Ademov, Michèle Alliot-Marie, Arnaud Danjean, Norbert Erdős, Michael Gahler, Elisabetta Gardini, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Ramona Nicole Mănescu, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Dubravka Šuica, László Tőkés, Axel Voss, Željana Zovko
S&D	Francisco Assis, Goffredo Maria Bettini, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Doru-Claudian Frunzulică, Wajid Khan, Juan Fernando López Aguilar, Andrejs Mamikins, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Martina Werner, Janusz Zemke
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Rebecca Harms, Barbara Lochbihler, Alyn Smith, Jordi Solé, Bodil Valero

2	-
EFDD	James Carver
NI	Georgios Epitideios

6	0
ECR	Geoffrey Van Orden
ENF	Mario Borghezio
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Sabine Lösing, Marie-Christine Vergiat
NI	Dobromir Sośnierz

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

24.1.2019

MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ

upućeno Odboru za međunarodnu trgovinu

o provedbi Uredbe (EU) br. 978/2012 o OSP-u
(2018/2107(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Frank Engel

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za međunarodnu trgovinu da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja evaluaciju Komisije na sredini programskog razdoblja Općeg sustava povlastica (OSP) EU-a; pozdravlja činjenicu da je u novoj uredbi došlo do povećanja izvoza kod korisnika inicijative „Sve osim oružja” (EBA) i sustava OSP+, što je važan faktor koji doprinosi iskorjenjivanju siromaštva;
2. naglašava da se trgovinska politika EU-a mora temeljiti na načelima vanjske politike EU-a (učinkovitosti, transparentnosti i vrijednostima); budući da se člankom 208. UFEU-a uspostavlja načelo usklađenosti politika u interesu razvoja i kao glavni cilj postavlja iskorjenjivanje siromaštva;
3. sa zadovoljstvom primjećuje da je 2016. uvoz u EU u okviru OSP-a iznosio 62,6 milijardi eura (rastući trend), raščlanjen kako slijedi: 31,6 milijardi eura iz zemalja korisnica „standardnog” OSP-a, oko 7,5 milijardi eura iz zemalja korisnica sustava OSP+ i 23,5 milijardi eura iz zemalja korisnica inicijative „Sve osim oružja” (EBA) (podaci Eurostata iz rujna 2017.);
4. podsjeća na to da se općim sustavom povlastica industrijama u zemljama u razvoju pomaže u prevladavanju poteškoća s kojima se zbog visokih početnih troškova suočavaju na izvoznim tržištima; podsjeća na da su, prema UNCTED-u, ciljevi OSP-a povećanje prihoda od izvoza, promicanje industrijalizacije zemalja u razvoju, a time i najslabije razvijenih zemalja, i ubrzavanje njihova rasta u cilju iskorjenjivanja siromaštva;

5. ističe da je OSP+ ključni instrument trgovinske politike EU-a kojim se omogućuje bolji pristup tržištu te ga prati mehanizam strogog nadzora radi promicanja ljudskih i radničkih prava, zaštite okoliša i dobrog upravljanja u osjetljivim zemljama u razvoju;
6. pozdravlja činjenicu da je stopa iskorištavanja povlastica za korisnike EBA-e visoka; podsjeća na to da pristup tržištu nije sam po sebi dovoljan za smanjenje siromaštva i nejednakosti u najslabije razvijenim zemljama; naglašava stoga da bi EBA-u trebalo nadopuniti razvojnom pomoći te pomoći u području trgovine i izgradnje kapaciteta kako bi postala još djelotvornija; posebno napominje da je u kontekstu EBA-e potrebno uložiti veće napore u rješavanje pitanja kao što su jagma za zemljištem i uništavanje okoliša;
7. izražava žaljenje zbog činjenice da se u evaluaciji na sredini provedbenog razdoblja navodi da je OSP imao samo ograničen učinak na održivi razvoj i zaštitu okoliša; konkretno, sa zabrinutošću ističe da su proizvodnja i trgovina tekstilom i odjećom, glavnim uvoznim proizvodima u okviru OSP-a, ubrzale degradaciju okoliša u zemljama korisnicama s obzirom na nedostatak odgovarajućih mehanizama upravljanja okolišem i gospodarenja otpadom¹; očekuje da se evaluacijom OSP-a na sredini razdoblja trgovinski partneri EU-a dodatno potaknu da usvoje više socijalne, radne i ekološke standarde koji se mogu ostvariti kroz inicijative kao što su dodatne carinske povlastice za proizvode koji su proizvedeni na održiv način;
8. prima na znanje analize u kojima se procjenjuje da je OSP u velikoj mjeri pridonio razvoju socijalnih i ljudskih prava, osobito zapošljavanju žena, temeljnim pravima i radničkim pravima, poštovanju ekoloških standarda, provedbi dobre prakse u upravljanju, uključujući borbu protiv droge, korupcije, pranja novca i terorizma, i ratifikaciji temeljnih konvencija ILO-a; snažno potiče Komisiju da pojača dijalog s partnerskim zemljama o tim pitanjima kako bi se osigurao stalni napredak;
9. međutim, podsjeća na to da je OSP sustav koji se temelji na poticajima i koji se stoga, kako bi bio djelotvoran, mora upotrebljavati dosljedno; žali zbog toga što istrage o navodima o neusklađenosti sa zahtjevima nisu pokrenute na dosljedan i pravovremen način; smatra da bi trebalo dosljednije i učinkovitije koristiti privremeno ukidanje carinskih povlastica u slučaju teškog i sustavnog kršenja temeljnih prava; naglašava važnost nastavka angažmana i praćenja, uključujući veće sudjelovanje civilnog društva u tim procesima;
10. apelira na Komisiju da brže i odlučnije djeluje u pogledu navoda o kršenjima ljudskih i radničkih prava u okviru zahtjeva sustava OSP; poziva na uspostavu mehanizma koji bi bio na raspolaganju pojedincima ili skupinama na koje je negativno utjecala provedba sustava OSP;
11. poziva na pružanje veće potpore zemljama korisnicama sustava OSP+ kako bi se promijenio trend smanjenja diversifikacije proizvoda; mišljenje je da je pojačani sustav praćenja sustava OSP+, zajedno s nalazima nadzornih tijela UN-a i ILO-a i informacijama koje su dostavile treće strane, pridonio činjenici da svi korisnici sustava OSP+ napreduju u provedbi 27 konvencija; poziva Komisiju da pojača svoje napore za poboljšanje transparentnosti EU-ovog praćenje sustava GSP+, čiji bi se mehanizam

¹ Vidi navedenu evaluaciju OSP-a na sredini provedbenog razdoblja.

trebao jednako primjenjivati na zemlje korisnice OSP-a i EBA-e;

12. sa zabrinutošću napominje da se zemljama korisnicama sustava OSP-a i EBA-e ne postavljaju uvjeti u pogledu poticanja pridržavanja ekoloških standarda i poštovanja međunarodnih konvencija o klimatskim promjenama i zaštiti okoliša; stajališta je da bi pri sljedećoj reformi Uredbe o OSP-u trebalo ažurirati popis konvencija o temeljnim ljudskim i radničkim pravima, posebno postavljanjem ratifikacije i učinkovite provedbe Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama kao novog uvjeta, te u širem smislu poziva Komisiju da pruži tehničku potporu poboljšanju zaštite okoliša u provedbi svakog od triju sustava OSP-a;
13. podsjeća na to da bi EU, usklađenosti radi, trebao utjecati i na politike drugih međunarodnih aktera, primjerice multinacionalnih poduzeća, kako bi oni u potpunosti sudjelovali u poboljšanju poštovanja ljudskih, dječjih, socijalnih i ekoloških prava te poštovanju javnog zdravlja diljem svijeta; poziva EU da se pobrine za to da se u globalnim lancima vrijednosti, dakle u cijelom lancu opskrbe, poštuju ljudska prava povezana s pravima radnika;
14. podsjeća da opći sustav povlastica (GSP) obuhvaća sektor tekstila i proizvodnje odjeće više od bilo kojeg drugog sektora, da niski troškovi ulaganja i dostupnost niskokvalificiranih poslova znače da su tekstilna i odjevna industrija važan sektor u smislu industrijalizacije najslabije razvijenih zemalja, te da tekstil i odjeća imaju ključnu ulogu u osnaživanju žena; poziva EU da uspostavi obvezujući zakonodavni okvir o dužnoj pažnji za poduzeća i da modele razvijene za minerale iz područja zahvaćenih sukobima proširi i na sektor tekstila, osobito u pogledu transparentnosti i sljedivosti;
15. poziva civilno društvo i razvojne agencije na veće sudjelovanje u postupku praćenja;
16. naglašava važnost izgradnje kapaciteta u zemljama korisnicama kako bi se na strani ponude smanjila ograničenja u pogledu diversifikacije i korištenje povlastica; u tom pogledu poziva na učinkovitije korištenje mjera u okviru sustava „Pomoć za trgovinu”.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	22.1.2019	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	20 0 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mireille D'Ornano, Doru-Claudian Frunzulică, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Bogusław Sonik, Eleni Theocharous, Anna Záboršká, Joachim Zeller, Željana Zovko	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Marina Albiol Guzmán, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Stefan Gehrold, Maria Noichl, Judith Sargentini	

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU KOJI
DAJE MIŠLJENJE**

20	+
ECR	Eleni Theocharous
GUE/NGL	Marina Albiol Guzmán, Lola Sánchez Caldentey
PPE	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Stefan Gehrold, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Bogusław Sonik, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
S&D	Doru-Claudian Frunzulică, Enrique Guerrero Salom, Linda McAvan, Norbert Neuser, Maria Noichl, Vincent Peillon, Elly Schlein
VERTS/ALE	Maria Heubuch, Judith Sargentini

0	-

1	0
EFDD	Mireille D'Ornano

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	19.2.2019	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	36 2 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Laima Liucija Andrikienė, Maria Arena, Tiziana Beghin, Daniel Caspary, Santiago Fisas Ayxelà, Christofer Fjellner, Karoline Graswander-Hainz, Heidi Hautala, Nadja Hirsch, France Jamet, Jude Kirton-Darling, Patricia Lalonde, Bernd Lange, David Martin, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Kārlis Šadurskis, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Klaus Buchner, Ramona Nicole Mănescu, Georg Mayer, Ralph Packet, Bolesław G. Piecha, Fernando Ruas, Lola Sánchez Caldentey, Wim van de Camp, Jarosław Wałęsa	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Georges Bach, Malin Björk, Ramón Jáuregui Atando, Bernd Kölmel, Julia Pitler, Mirja Vehkaperä, Marco Zanni	

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM
ODBORU**

36	+
ALDE	Nadja Hirsch, Patricia Lalonde, Marietje Schaake, Mirja Vehkaperä
ECR	Bernd Kölmel, Emma McClarkin, Ralph Packet, Bolesław G. Piecha
EFDD	Tiziana Beghin
GUE/NGL	Malin Björk, Anne-Marie Mineur, Lola Sánchez Caldentey, Helmut Scholz
PPE	Laima Liucija Andrikienė, Georges Bach, Wim van de Camp, Daniel Caspary, Santiago Fisas Ayxelà, Christofer Fjellner, Ramona Nicole Mănescu, Sorin Moisă, Julia Pitera, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Fernando Ruas, Kārlis Šadurskis, Jarosław Wałęsa
S&D	Maria Arena, Karoline Graswander-Hainz, Ramón Jáuregui Atondo, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Joachim Schuster
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Heidi Hautala

2	-
ENF	France Jamet, Marco Zanni

1	0
ENF	Georg Mayer

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani